

Wetsvoorstel aanpassing fgr, vbi en fbi - consultatiereactie

Aan Ministerie van Financiën
Van DUFAS (the Dutch Fund and Asset Management Association)

Datum 5 april 2023
Onderwerp Consultatie aanpassing fgr, vbi en fbi

DUFAS (the Dutch Fund and Asset Management Association) verwelkomt de mogelijkheid om te reageren op de consultatie van het wetsvoorstel aanpassing fonds voor gemene rekening, vrijgestelde beleggingsinstelling en fiscale beleggingsinstelling (hierna: 'het wetsvoorstel').

Inleiding

Het wetsvoorstel strekt tot een aanpassing van de regelingen voor de vrijgestelde beleggingsinstelling (vbi) en de fiscale beleggingsinstelling (fbi) in de vennootschapsbelasting. Daarnaast wordt met dit wetsvoorstel ook de definitie van het fonds voor gemene rekening (fgr) aangepast en wordt voorzien in overgangsrecht voor bepaalde situaties die worden geraakt door de voorgenomen wijzigingen.

De leden van DUFAS willen graag van de gelegenheid gebruik maken om te reageren op het ter consultatie voorgelegde wetsvoorstel. De leden van DUFAS bestaan uit professionele fondsenbeheerders die fondsen aanbieden aan het Nederlandse publiek en aan Nederlandse institutionele beleggers zoals pensioenfondsen en verzekeraars.

Onze leden zijn van mening dat het huidige wetsvoorstel er goed in is geslaagd om de impact te beperken voor de beleggingsfondsen die zij beheren en die beleggen in effecten en andere financiële instrumenten.

Wel constateren de leden van DUFAS dat de vastgoedmaatregel zoals opgenomen in het wetsvoorstel leidt tot verstreckende gevolgen voor die beleggingsinstellingen die met gebruikmaking van artikel 28 Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (fbi-regime) beleggen in vastgoed.

In het navolgende zullen we kort stilstaan bij de vastgoedmaatregel. Daarnaast vragen wij aandacht voor de verruiming van de toepasbaarheid van de vbi voor meer illiquide beleggingen en voor de aansluiting van het beleggingsbegrip voor de vbi en fbi bij dat begrip in het relevante toezichtskader. Tot slot, vragen we aandacht voor een aantal verduidelijkingen ten aanzien van de toezichtseis en de inkoopvariant bij het fonds voor gemene rekening.

Vastgoedmaatregel: goeden lijden onder kwaden

Om geconstateerd misbruik van de belegging in vastgoed via een fbi tegen te gaan wordt in de vastgoedmaatregel voorgesteld om fondsen die direct beleggen in vastgoed de fbi status te onthouden. Dit heeft ook verstrekkende gevolgen voor juist die beleggingsinstellingen waar geen sprake is van misbruik en waar het Nederlandse heffingsrecht gewaarborgd is, zoals bij pensioenfondsen en ANBI's. In die zin hebben de goeden onder de kwaden te lijden. Dit is jammer, te meer er ook minder verstrekkende maatregelen denkbaar zijn die het vermeende heffingslek adresseren en tegelijkertijd bonafide structuren ongemoeid laten. De niet-beursgenoteerde Nederlandse vastgoedfondsen dienen door deze vastgoedmaatregel tegen aanzienlijke kosten hun structuur te wijzigen. De beursgenoteerde Nederlandse vastgoedfondsen dreigen geen goed Nederlands alternatief voor beleggingsfondsen meer te hebben voor de voortzetting van hun activiteiten in Nederland.

In deze brief zullen wij onze inhoudelijke reactie op het wetsvoorstel beperken tot de impact voor de beleggingsinstellingen die niet onder de vastgoedmaatregel vallen. Dit laat onverlet dat wij de zorgen delen over de impact voor de belegging in Nederlands vastgoed, in het bijzonder via beursgenoteerde vastgoedfondsen zoals geuit door Euronext en de Vereniging van Institutionele Beleggers in Vastgoed beleggers, Nederland (IVBN) in deze consultatie.

Beleggingsbegrip vbi/fbi en verruiming toepassingsmogelijkheden vbi

De vbi wordt op dit moment door een aantal leden van DUFAS gebruikt. Het aantal vbi's die zij beheren is weliswaar niet groot maar de omvang van het beheerd vermogen daarentegen wel. Derhalve is de voorzetting van het vbi van belang voor deze leden en is DUFAS blij met het voorstel om de vbi te continueren. Wel zijn de leden van DUFAS van mening dat het huidige vbi regime met een aantal aanpassingen veel breder kan worden ingezet in de fondsensector. Zo is het gebruik van de vbi voor meer illiquide beleggingen momenteel niet mogelijk. Dit komt ondermeer door de eis dat de vbi open-end moet zijn. Wij geven dan ook graag in overweging om te kijken of deze eis voor de vbi status kan worden verruimd.

Verder speelt ook dat de vbi, evenals de fbi, een beleggingsbegrip kent met verschillende beperkingen. Wij zijn van mening dat wenselijk is om het beleggingsbegrip voor vbi's maar ook fbi's aan te laten sluiten bij het beleggingsbegrip zoals dat wordt gehanteerd in de Wft. Wij zien niet in waarom er voor onder toezicht staande UCITS en AIFs een discrepantie zou moeten bestaan tussen hetgeen fiscaal en toezichtsrechtelijk als belegging wordt gezien. Het wetsvoorstel stelt voor om uitsluitend onder toezicht staande beleggingsfondsen nog gebruik te laten maken van de fgr, de vbi of het fbi regime. Het is naar onze mening dan ook logisch om voor de vraag of sprake is van beleggen aan te sluiten bij de relevante toezichtswetgeving (AIF of UCITS) van dat fonds. Zo wordt voorkomen dat maatschappelijke ontwikkelingen die tot uitdrukking komen in nieuwe toezichtswetgeving tot onduidelijkheden leiden in fiscale zin.

Fonds voor gemene rekening: toezichtseis- belangrijk om onduidelijkheden weg te nemen

Het wetsvoorstel houdt in dat een fonds voor gemene rekening als open wordt aangemerkt als het fonds wordt aangemerkt als een beleggingsinstelling of icbe als bedoeld in artikel 1:1 Wft (hierna: 'toezichtseis'). Een fonds is echter nooit een open fonds als het bewijzen van deelgerechtigdheid uitsluitend aan het fonds kunnen worden vervreemd, omdat daarmee niet wordt voldaan aan de eis van verhandelbaarheid.

Onze leden en/of hun beleggingsinstellingen staan onder direct toezicht zoals in de wettekst gedefinieerd. Voor hen past de definitie van de toegevoegde toezichtseis prima. In de memorie van toelichting wordt verder aangegeven dat er ook sprake is van een fonds voor gemene rekening indien er gebruik wordt gemaakt van de vrijstelling zoals bedoeld in artikel 1:13a en 2:66a Wft. Dit is een belangrijke toevoeging, omdat in sommige structuren niet alle fondsen onder direct toezicht staan van de AFM, maar alleen indirect. Daarbij kan onder meer gedacht worden aan het poolen van assets door pensioenfondsen of verzekeraars in onderliggende beleggingspools. Om onduidelijkheden voor te zijn zouden wij het op prijs stellen dat als onder toezicht staande financiële instellingen hun vermogen poolen in beleggingspools, deze beleggingspools nog steeds als fonds voor gemene rekening kunnen kwalificeren hoewel niet het fonds maar de deelnemende financiële instellingen onder toezicht staan.

Fonds voor gemene rekening: positief over opname inkoopvariant in wettekst

In dit wetsvoorstel is de huidige zogenaamde inkoopvariant voor het besloten fonds voor gemene rekening in de wettekst wordt opgenomen. Onze leden beheren veelvuldig en veel vermogen via besloten fondsen voor gemene rekening voor onder andere institutionele beleggers zoals pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Daarbij maken zij bij voorkeur gebruik van de inkoopvariant om de fiscale transparantie van deze fondsen te bewerkstelligen. Onze leden zijn dan ook erg blij met de voortzetting van de inkoopvariant onder dit wetsvoorstel.

In de huidige praktijk worden in de voorwaarden voor beheer en bewaring van de besloten fondsen voor gemene rekening vaak ook extra voorwaarden gekoppeld aan de inkoop. Bijvoorbeeld, de voorwaarde dat uitsluitend aan het fonds kan worden vervreemd na instemming van de beheerder of eens in de x maanden. Dit in verband met besloten fondsen voor gemene rekening die beleggen in illiquide beleggingen zoals vastgoed en de behoefte om de beheerder enige controle te kunnen geven over wanneer die vervreemding plaatsvindt omdat in een fonds met dergelijke illiquide middelen niet direct tot uitbetaling over kan worden gegaan.

Wij begrijpen dat er geen wijzigingen zijn beoogd ten aanzien van de huidige uitvoeringspraktijk waarbij gebruik wordt gemaakt van de inkoopvariant. Een bevestiging in de toelichting dat de huidige praktijk met bijvoorbeeld de voorbeelden van voorwaarden zoals hierboven genoemd passen binnen de inkoopvariant zou het risico wegnemen op onduidelijkheden over de voortzetting van de huidige inkooppraktijk. Dit is des te meer van belang nu het alternatief van het toestemmingsvereiste is komen te vervallen.

DUFAS: Dutch Fund and Asset Management Association

Sinds 2003 zet DUFAS zich in voor een gezonde vermogensbeheersector in Nederland. DUFAS telt ruim 50 leden: van grote assetmanagers die de Nederlandse pensioen- en verzekeringsvermogens beleggen tot kleinere, specialistische vermogensbeheerders. DUFAS vergroot het bewustzijn van de maatschappelijke relevantie van beleggen, helpt mee aan het ontwikkelen van sectorstandaarden en vertegenwoordigt de sector bij de invoering van nieuwe wet- en regelgeving. Daarnaast zet DUFAS zich in voor één Europese markt met gelijke regelgeving.